

**Musím
být doko-
nalý**

a jiné hereze
kazatelských
rodin

TIMOTHY L. SANFORD

„Děti pastorů jsou obětní beránci na oltáři služby.“

- Máte pocit, že musíte být dokonalí?
- Že potřeby ostatních jsou důležitější než ty vaše?
- Nebo že je z vás Bůh zklamaný?

Tyto a další „hereze“ se v mysli dětí z rodin pastorů vyskytují povážlivě často a Timothy Sanford se rozhodl si na ně pořádně posvítit. V knize vám nejen nabídne vtipné a trefné pohledy na to, jak uvažujeme a fungujeme, a přidá (leckdy drsné) příběhy ze života, ale hlavně povzbudivě a nenásilně ukáže, jak hledat cestu ze zdánlivě slepých uliček. To vše provádí otevřeně, poctivě, se špetkou ironie a zároveň láskyplně.

*„Kniha pokládá otázky, které mohou nám, dětem křesťanských vedoucích, pomoci odkrýt **lži či polopravdy**, kterým jsme uvěřili (a které znějí tak biblicky!). Její přesah je však větší: To, o čem Sanford píše, se do jisté míry týká **každého, kdo vyrůstal v křesťanské rodině**. A vám, kteří jste naopak do církve přišli z nekřesťanského prostředí, pomůže nahlédnout, co někteří z nás prožívají...“*

Šimon Ondráček, syn pastora

Timothy L. Sanford je syn misionářů, kteří působili v Ekvádoru a Mexiku, ordinovaný kazatel, psycholog a poradce. Kromě vedení soukromé praxe je ředitelem poradenské sekce organizace Focus on the Family. Ve své více než třicetileté praxi se zaměřuje na rodinné vztahy, komunikaci, prevenci posttraumatické stresové poruchy nebo na teorii citové vazby. Napsal několik knih, které byly přeloženy do osmi jazyků. S manželkou Becky má dvě dospělé dcery. Žije v Coloradu v USA.

Timothy L. Sanford

Musím být dokonalý

a jiné hereze
kazatelských rodin

Nakladatelství KMS

Přeloženo z anglického originálu
„I Have to Be Perfect“
(And Other Parsonage Heresies)
© Timothy L. Sanford, / LifEdvice, 1998
All rights reserved.

Vydalo © Nakladatelství KMS, s. r. o.
Primátorská 41, 180 00 Praha 8
První vydání – 2021

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy
nesmí být bez písemného svolení vydavatele
reprodukována nebo šířena v žádné podobě
elektronické ani mechanické, včetně fotokopií,
nahrávek či zařízení do informačních sítí
nebo vyhledávacích systémů.

Biblické citace, pokud není uvedeno jinak,
jsou převzaty z Českého studijního překladu,
Nakladatelství KMS, s. r. o., 2009.

ISBN 978-80-7664-027-6 – tištěná verze
ISBN 978-80-7664-029-0 – PDF verze

Obsah

Předmluva k anglickému vydání	9
Předmluva k českému vydání	11
Úvod	15
I. část: Tak jaký je problém?	
Prolomit mlčení	23
1. Pohled dovnitř	25
2. Síly, které na vás mají vliv	31
II. část: Tak co je špatně?	39
<i>Čtyři svaté hereze o mně</i>	
3. Musím být dokonalý	41
4. To už jsem měl vědět	46
5. Jsem tu pro druhé	51
6. Jsem jiný	55
<i>Čtyři svaté hereze o světě</i>	
7. Nikomu nemůžu věřit	58
8. Mohl bych tátovi pokazit službu	62
9. Potřeby ostatních jsou důležitější než ty moje	65
10. Tak jako tak jsem ztracený	69
<i>Svatá hereze o Bohu</i>	
11. Bůh je ze mě zklamáný	76
III. část: A teď upřímně, jaké to má řešení?	
Bolest a uzdravení – upřímnost za upřímnost	81
12. Provéřit škody	83
13. Pokračujme v cestě	92

14. Vypořádat se s tyranským „měl bych“ . . .	98
15. Porazit obludu úzkosti	110
16. Jak že je to s tím odpuštěním?	119
17. Nalézt Boha na zbořeništi	132
Příloha – Nápady pro vedení deníku . . .	143
Tipy k četbě	145

Poděkování

Chtěl bych jmenovat alespoň pár lidí z těch, kterým patří poděkování (nebo výčitka), že tato kniha vyšla. Vděčím jim za první impulz a podněcování, za redakci a korektury, za probuzení (mě samého), podporu a postrkování, za poznámky, e-maily a povzbuzování. Bez nich bych sice mohl strávit více času v přírodě, ale vy byste nemohli číst tuto knihu.

Děkuji Maxu Andrewovi (pastorovi a církevnímu pracovníkovi), Stephenu Bransfordovi (dítěti pastora), Davidu Gatewoodovi (synovi misionáře a bývalému misionáři), Chondě Pierceové (dceři pastora), Ruth Van Rekenové (dceři misionáře a misionářce), Grace Saenzové (přítelkyni), Becky Sanfordové (manželce jednoho dítěte misionáře – mě), Davidovi (synovi pastora) a Karene Sanfordovým (misionářům), Heidi Peveteové, rozené Sanfordové (dceři jednoho dítěte misionáře), Terryll Flemingové, rozené Sanfordové (dceři téhož dítěte misionáře).

Jsem zavázán i dalším pastorským či misionářským dětem, které znám a s nimiž se přátelím, ale kvůli soukromí je nemohu jmenovat.

Ještě jednou díky!

Předmluva

k anglickému vydání

Jsem komediantka. Ne, doopravdy jsem. Vždycky říkám, že pokud vyrůstáte jako kazatelova dcera, jejíž stálé místo je ve druhé lavici odpředu, pak z vás v devíti z deseti případů vyroste kazatelova manželka. Anebo komediantka.

A já jsem komediantka!

Jak jsem vyrůstala mezi kostelními lavicemi, měla jsem několik veselých zážitků – jako třeba když evangelista, který byl v našem sboru na návštěvě, přespával týden v *mém* pokoji a já jsem v noci náměsíčně vstala a lehla si do špatné postele. Byly mi teprve čtyři a opravdu bych z toho nic nevyvozovala, jen že si lidé mysleli, že jsem šla na záchod.

Legrace? Pro mě bylo vyrůstat v kazatelské rodině opravdu legrační. A přesto člověk zažije situace, které nejsou legrační ani trochu, jenomže o těch se vyprávět nesmí. Anebo smí?

Přichází Tim Sanford, a nejen že nám mluvit o nich dovoluje, ale dokonce nás k tomu vybízí. Úžasné! Díky této výzvě k upřímnosti jsem viděla, jak do životů dospělých, kteří vyrůstali v kazatelských rodinách, přichází uzdravení. Prostě roky toužili po tom, aby je někdo vyslechl.

Poprvé jsem Tima Sanforda slyšela mluvit na konferenci pro dospělé pocházející z pastorských rodin,

kterou jsem pořádala v Nashvillu v Tennessee. Roky pracoval jako poradce a na konferenci se s námi podělil o ohromné poznání, moudrost a porozumění pro předpojaté pohledy kazatelských dětí – vždyť je jedním z nás! Rychle jsem se s ním spřátelila. Naučila jsem ho několik vtipů a on mě naučil, jak se zbavit některých mylných představ, které jsem o Bohu a o jeho církvi měla.

Takže pokud jste dítětem křesťanského vedoucího a hledáte odpovědi nebo jste pastorem a hledáte pomoc pro péči o svou rodinu anebo jste jen zvědavý křesťan a dumáte, proč jsme my děti vedoucích zrovna takovéhle, tato kniha vám nasměruje srdce i hlavu k dobru, které v Kristu máme. A nakonec – kdo ví – se z vás třeba stane komediantka. Nebo manželka kazatele.

Chonda Pierceová
americká komička a muzikantka

Předmluva

k českému vydání

Když se mi před časem dostalo do rukou anglické vydání Sanfordovy knihy určené dětem pastorů, vedoucích v církvi a misionářů, uvědomil jsem si, že jsem dosud žádnou na podobné téma nečetl, a říkal jsem si, že by stálo za to mít takovou knihu i v češtině.

Obdivuju způsob, jakým Timothy Sanford téma knihy uchopil – jeho humor, citlivost, praktické zkušenosti, upřímnost, schopnost pojmenovat věci pravým jménem nebo skvěle kladené otázky. Možná vám jeho vtipy nebudou připadat tak vtipné jako mně, možná se vám některé věci budou zdát příliš americké. A některé věci se nás Čechů dokonce vůbec týkat nemusejí. Povzbuzuji vás, abyste se tím nenechali odradit a dočetli až do konce. Najděte odvahu být k sobě upřímní. Třeba zjistíte, že se vás zmiňované oblasti vůbec netýkají. A pokud ano, nebojte se s tím něco udělat. Cesta k uzdravení a odpuštění je bolestivá, ale stojí za to.

Timothy Sanford přináší knihu napsanou jedinečným způsobem, která není v první řadě o nás – dětech z rodin křesťanských vedoucích, ale pro nás. Neříká nám, co je špatně, ale pokládá otázky, které nám mohou pomoci odhalit lži či polopravdy, kterým jsme uvěřili a které přitom znějí tak biblicky! Otázky, které jsme si možná nikdy v životě nekladli.

Její přesah je však mnohem větší a jsem přesvědčen, že oblasti, kterým se Sanford věnuje, se do jisté míry týkají každého, kdo vyrůstal v křesťanské rodině. I vy se můžete s odvahou a upřímností pustit do čtení. A vám, kteří jste naopak do církve přišli z nekřesťanského prostředí, následující stránky pomohou nahlédnout pod pokličku toho, co někteří z nás prožívají, a mohou vám pomoci nás lépe pochopit.

Vyrůstat v křesťanské rodině není vůbec jednoduchá věc. O to víc, pokud jde o rodinu pastora, anebo pokud jste ještě k tomu všemu nejstarším dítětem jako já. Na většině míst v církvi, kam jsem přišel, jsem byl nějakým způsobem spojován se svým tátou. Všichni mě znali, ačkoli já jsem mnoho z nich neznal. Často jsem míval pocit, že jsou na mě kladeny vyšší nároky a očekávání než na ostatní. Mnohdy jsem měl z nějakého důvodu pocit, že bych měl odpovědi na biblické otázky sypat z rukávu (jsem přece syn pastora, ne?). V kombinaci se svou introvertní povahou jsem se naučil chovat tak, abych taková očekávání nezklamal a aby nikdo nepoznal, že věci jsou jinak, než na první pohled vypadají (například že toho ve skutečnosti tolik nevím).

Přijít mezi křesťany a slyšet, jak mi někdo říká „syn pastora“ nebo při seznamování s někým novým kamarádovu otázku „víš, čím je tohle syn?“, není vždycky úplně příjemné. Proč jsem tyhle věty musel slýchat? Bylo skutečně tak důležité, že jsem pastorův syn? Nebo to někomu prostě jenom připadalo legrační? Bylo nutné, aby každý nový kamarád hned věděl, kdo je můj táta? Nebudu pak v nějaké škatulce? A neznamenaají náhodou takové věty „hele, bacha na něj“?

To jsou jen některé střípky z mého života. Někdy to bylo těžší, jindy snadnější, ale je zřejmé, že vyrůstat

v rodině vedoucího každé dítě nějak poznamená. A pokud máme s touto rolí spíše bolestné zkušenosti, kdo nás pochopí? Komu to můžeme říct? A můžeme o tom vůbec mluvit?

Nikdy bych svoji rodinu za jinou nevyměnil. Ani roli svých rodičů v církvi. Nebylo to vždy růžové a děti z rodin vedoucích to skutečně jednoduché nemají. Ale určitě bych byl rád, kdyby se o tomhle tématu v církvi mluvilo víc. Naneštěstí totiž vím, že pro některé mé kamarády bylo dětství v rodině vedoucího opravdu zničující. Někteří se odcizili lidem z církve, nebo na ni dokonce úplně zanevřeli. Nestačilo by někdy jenom trochu víc pochopení? Nebo aspoň prostoru k tomu, abychom mohli promluvit?

Těším se, že tato kniha je jedním z kroků, který nám pomůže bořit barikády nepochopení a vytvářet prostředí pochopení a přijetí. Ať už patříte do kterékoli skupiny, rozhodně nepatříte do žádné škatulky. A slovy autora vám přeju, aby po přečtení této knihy byly ve vašem jukeboxu už jenom kvalitní nahrávky.

Šimon Ondráček

Úvod

Někdo se mě kdysi zeptal, jaké bylo být dítětem misionáře. Nezeptali se ve správný okamžik, protože jsem měl zrovna sarkastickou náladu. Mimochodem, sarkasmus a ironie je pro děti pastorů a misionářů jejich druhou (nebo třetí) přirozeností. Odpověděl jsem, že být synem misionáře je jako být laboratorní myší – každý vás pozoruje, rýpe do vás, zkouší, zkoumá a měří vás, ale nikomu se nechce vlézt si k vám do klece a být vám přítelem. Nikdo není schopný vidět svět z vaší perspektivy. Nikdo není ochotný dotknout se světa, který se dotýká vás, a dokonce ani poslouchat, jak byste ho popsali. Prostě jsem v kleci. Má někdo zájem se přidat?

Nepíši o dětech vedoucích, píši *pro* ně. Pro vás. Tohle není kniha, která by měla pomoci ostatním lépe vám rozumět. Je to kniha, která v tom má pomoci vám – lépe, nebo možná vůbec poprvé, porozumět sobě samému.

Asi si říkáte: „Cože? Myslíš věnovat pozornost *mým* potřebám a důvodům, proč jsem takovýhle? Seš si jistý, že to je biblické?“

Můžu vás ubezpečit, že je.

Kamarádil jsem se s dětmi pastorů a misionářů celý život. Jsem spřízněn zhruba s polovinou z nich z celého světa! I můj táta je dítětem pastora, takže totéž platí i pro jeho pět bratrů a jednu sestru. Moje babička zahájila svou patnáctiletou misionářskou dráhu jako